

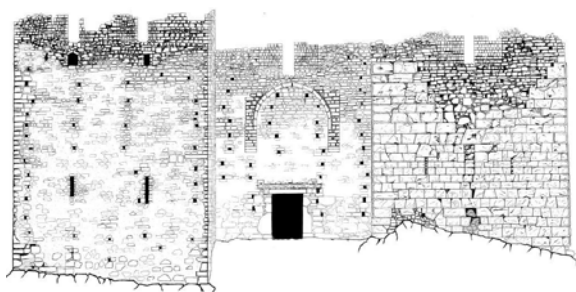
25^Η ΕΦΟΡΕΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
σε συνεργασία με το
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

25TH EPHORATE OF BYZANTINE ANTIQUITIES
in collaboration with the
DEPARTMENT OF ARCHITECTURE AT THE UNIVERSITY OF PATRAS

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ / INTERNATIONAL CONFERENCE

ΟΧΥΡΩΜΑΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ (5^{ΟΣ} -15^{ΟΣ} ΑΙΩΝΑΣ)

DEFENSIVE ARCHITECTURE
IN THE PELOPONNESE (5TH – 15TH CENTURY)

Αλεξάνδρειο Συνεδριακό Κέντρο Λουτρακίου, Ισθμός Κορίνθου
30 Σεπτεμβρίου – 2 Οκτωβρίου 2011
Alexandreio Conference Centre of Loutraki, Corinth Canal
September 30th – October 2nd 2011

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ,
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
& ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

UNDER THE AUSPICES
OF THE MINISTRY OF CULTURE & TOURISM,
THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENSE
& THE REGION OF PELOPONNESE

Επιστημονική Επιτροπή / Scientific Committee

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΕΛΕΝΗΣ
NICOLAS FAUCHERRE
TIMOTHY GREGORY
ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΘΕΟΧΑΡΙΔΗΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΜΑΛΟΥΚΟΣ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΝΟΥΣΟΥ-ΝΤΕΛΛΑ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ
GUY SANDERS
ΤΑΣΟΣ ΤΑΝΟΥΛΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΟΥΡΗΣ

Οργανωτική Επιτροπή / Organizing Committee

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΗΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΜΑΛΟΥΚΟΣ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΠΠΙΑΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ: 25^Η ΕΦΟΡΕΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Γραμματεία / Secretary : Αντώνης Γεωργίου, Αγγελική Λαμπάκη

<http://defensivearchitecture.blogspot.com>

25eba@culture.gr defensivearchitecture@gmail.com

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ / PROGRAMME

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2011
FRIDAY SEPTEMBER 30TH 2011

1^H ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 1ST SESSION

09:00 – 10:00 Εγγραφή Συνέδρων

10:00 – 11:45 Πρόεδρος / Chairman: Σ. ΜΑΜΑΛΟΥΚΟΣ

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΘΕΟΧΑΡΙΔΗΣ: Βυζαντινές οχυρώσεις. Μια επισκόπηση

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΗΣ: Ex occidente lux? Η οχυρωματική στην Δυτική Ευρώπη, την Μέση Ανατολή και η αντανάκλασή της στην σταυροφορική Πελοπόννησο

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΝΟΥΣΟΥ-ΝΤΕΛΛΑ: Οχυρώσεις πόλεων στην Ελλάδα κατά την πρώιμη εποχή του πυροβολικού

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ: Η έρευνα για την οχυρωματική αρχιτεκτονική στην Πελοπόννησο από τις αρχές του 20ού ως τις αρχές του 21ου αιώνα

ΣΥΖΗΤΗΣΗ / DISCUSSION

11:45-12:15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ / COFFEE BREAK

2^H ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 2ND SESSION

12:15 – 13:45 Πρόεδρος / Chairman: G. SANDERS

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΙΒΕ/ΕΙΕ: Από τις οχυρώσεις της ύστερης αρχαιότητας στα μεσοβυζαντινά κάστρα

TIMOTHY GREGORY: Defensive Structures in the Peloponnesos, 4th-7th Centuries: Problems and Perspectives

ELISA TRIOLO: Ancient Acropolises and Early Byzantine Fortifications in the Peloponnese

ΜΑΡΙΑ ΑΡΑΚΑΔΑΚΗ: Μετασχηματισμοί της πλευρικής άμυνας πριν από τον προμαχώνα. Παραδείγματα από την οχυρωματική κληρονομιά της Πελοποννήσου

ΣΥΖΗΤΗΣΗ / DISCUSSION

3^H ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 3RD SESSION

17:15 – 19:30 Πρόεδρος / Chairman: T. GREGORY

GUY SANDERS – MICHAEL BOYD: Moving Homes: A Resistivity Survey of the Late Antique City Wall East of the Forum at Corinth

JØRGEN BAKKE: Classical versus Byzantine. The Power of Historiography in the Study of Fortifications in the Highland Plains of Eastern Arcadia

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΟΥΡΗΣ: Μεσοβυζαντινές επεμβάσεις στην οχύρωση της Σπάρτης

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΠΠΑΣ – ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΜΑΛΟΥΚΟΣ: Παρατηρήσεις στις προενετικές φάσεις των οχυρώσεων της Μεθώνης

ΑΡΓΥΡΗΣ ΠΕΤΡΟΝΩΤΗΣ – ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΡΕΝΤΖΟΣ:
Μαιναλίου πεδίου (και Μαινάλου) (οι) ήσσονες οχυρώσεις
αδιευκρινίστων και μεσαιωνικών χρόνων

ΜΑΡΙΝΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Η οχυρωματική θέση στον Άγιο Γεώργιο Κολοκυθιάς Κυθήρων

ΣΥΖΗΤΗΣΗ / DISCUSSION

19:30-20:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ / COFFEE BREAK

ΕΠΙΣΗΜΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ
RECEPTION SESSION

20:00 – 21:00 Πρόεδρος / Chairman: Δ. ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΗΣ

«Τα κάστρα: Από τον πόλεμο στην ειρήνη. Η συμβολή της μελέτης και ανάδειξης των κάστρων στην ποιότητα ζωής και στην βιώσιμη ανάπτυξη»

ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ, Υπουργός Πολιτισμού & Τουρισμού

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ, Υπουργός Εθνικής Άμυνας

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΟΥΛΗΣ, Περιφερειάρχης Πελοποννήσου

ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ, Γενική Γραμματέας Πολιτισμού

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ, Δήμαρχος Κορίνθου

ΚΩΣΤΑΣ ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ, Δήμαρχος Λουτρακίου – Αγ. Θεοδώρων

ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΖΑΚΗ, Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων & Πολιτιστικής Κληρονομιάς

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΙΣΩΠΟΣ, Αναπληρωτής καθηγητής, Πρόεδρος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πανεπιστημίου Πατρών

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΤΕΡΓΙΩΤΗΣ, Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος Club Hotel Loutraki S.A.

ΣΑΒΒΑΤΟ 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2011
SATURDAY OCTOBER 1ST 2011

1^H ΣΥΝΕΔΡΙΑ /1ST SESSION

09:00 – 11:00 Πρόεδρος / Chairman: N. FAUCHERRE

MARTINE BREUILLOT: Άλλες προοπτικές, άλλες μεθοδολογικές προσεγγίσεις - Τα κάστρα της Φραγκοκρατίας

FLORENCE SAMPSONIS: Peut-on parler de politique castrale de la part des souverains angevins en Morée? (1267-1309)

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΠΠΑΣ – ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΜΑΛΟΥΚΟΣ: Κάστρα-Κατοικίες στο πριγκιπάτο της Αχαΐας. Δύο μεσηνιακά παραδείγματα

TIMOTHY GREGORY: Το κάστρο και ο οικισμός του Αγίου Βασιλείου Κορινθίας

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΗΣ: Το κάστρο Αγιονόρι

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΕΚΕΣ – ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΟΥΝΤΟΥΡΗΣ – ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΑΛΗΣ: Το φρούριο Chiveri στους Μύλους της Λέρνας

ΣΥΖΗΤΗΣΗ / DISCUSSION

11:00-11:30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ / COFFEE BREAK

2^Η ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 2ND SESSION

11:30 – 13:30 Πρόεδρος / Chairman: Χ. ΜΠΟΥΡΑΣ

ΝΙΟΒΗ ΜΠΟΥΖΑ – ΝΕΙΛΟΣ ΠΙΤΣΙΝΟΣ: Το κάστρο της
Ανδρούσας

ΕΛΕΝΗ ΜΑΝΩΛΕΣΣΟΥ – ΕΛΕΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ: Το κάστρο της
Ακοβας

ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΟΥΜΟΥΣΗ:
Άγνωστες μεσαιωνικές οχυρώσεις στην Επαρχία Καλαβρύτων
Νομού Αχαΐας

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ: Παρατηρήσεις σε πύργους της
Κάτω Χώρας του Μυστρά

ΑΜΑΛΙΑ ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ: Το υστεροβυζαντινό κάστρο του
Γερακίου στην Λακωνία

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΣΚΑΓΚΟΣ: Νέα ιστορικά και αρχαιολογικά στοιχεία
για το οχυρό της Ζαραφώνας

ΣΥΖΗΤΗΣΗ / DISCUSSION

3^Η ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 3RD SESSION

16:45 – 18:30 Πρόεδρος / Chairman: Κ. ΤΣΟΥΡΗΣ

ΚΛΗΜΗΣ ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ: Το κάστρο των Βατίκων

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΗΣ-ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΜΑΛΟΥΚΟΣ: Το κάστρο Λεοντάρι

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΛΑΚΑΛΛΑΣ: Θυρεοί, η αξία του «συμβόλου» στο αίσθημα του χώρου της οχυρωματικής αρχιτεκτονικής, το παράδειγμα της Πελοποννήσου

ΜΥΡΤΩ ΒΕΪΚΟΥ: Παρατηρήσεις σε μια πρακτική ενσωμάτωσης γλυπτών αρχιτεκτονικών μελών σε οχυρωματικά έργα του ύστερου μεσαίωνα στην Πελοπόννησο

ANDREA NANETTI: Military architecture in context: Venice and the defense of the Peloponnese in difficult years (1400-1424)

ΣΥΖΗΤΗΣΗ / DISCUSSION

18:30-19:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ / COFFEE BREAK

4^Η ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 4TH SESSION

19:00 – 21:15 Πρόεδρος / Chairman: Γ. ΒΕΛΕΝΗΣ

NICOLAS FAUCHERRE: Rhion/Antirhion, le verrou ottoman du golfe de Corinthe

ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΙΝΟΣ: Η οικοδομική ιστορία του «φράγκικου πύργου» στο κάστρο του Ακροκορίνθου

ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΑΝΔΡΟΥΔΗΣ: Το οχυρό «Μπούρτζι» της Μεθώνης και άλλα γνωστά παραδείγματα επιλιμενίων οχυρών του 15ου αιώνα από τον ελληνικό νησιωτικό χώρο

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ο κεντρικός πύργος του κάστρου του Άργους, νέα στοιχεία για τη μορφή και τη χρονολόγησή του

ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΟΝΔΥΛΗΣ: Η ιστορία των βενετικών οχυρώσεων του Ναυπλίου. Οι οχυρώσεις της κάτω πόλης (1388 – 1500)

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΙΝΑΤΣΗ – ΚΛΗΜΗΣ ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ: Το Μπούρτζι του Ναυπλίου

ΣΥΖΗΤΗΣΗ / DISCUSSION

ΣΥΝΟΨΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ / CONCLUSIONS

ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2011
SUNDAY OCTOBER 2ST 2011

09:00 – 13:30 ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΕΞΑΜΙΛΙΟΝ ΤΕΙΧΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ
ΑΚΡΟΚΟΡΙΝΘΟ

VISIT TO THE HEXAMILION WALL AND TO THE
ACROCORINTH

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ / MAJOR SPONSOR

ΧΟΡΗΓΟΙ / SPONSORS

ΔΗΜΟΣ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ
ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ

ΔΗΜΟΣ
ΝΕΜΕΑΣ

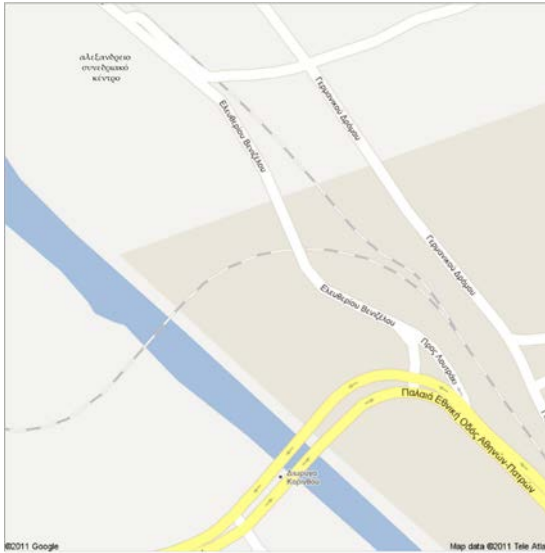

Λ Ε Κ Κ Α Σ
Αρτοποιαροπλαστείο

ΥΔΡΙΑ ΑΕΒΕ
Μεταλλικά νερά

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / USEFUL INFORMATION

Το Αλεξάνδρειο Συνεδριακό Κέντρο (Τηλ. / Tel.: (+30) 2744021124, syn_cent@otenet.gr) βρίσκεται 500 μέτρα από τον Ισθμό της Κορίνθου στην λεωφόρο προς Λουτράκι. Για να φτάσετε από την Αθήνα στο Συνεδριακό Κέντρο μπορείτε να ταξιδέψετε με λεωφορείο προς Λουτράκι από τον

σταθμό του Κηφισού, τηλ. ΚΤΕΛ 14505 & 2108225148. Εναλλακτικά, μπορείτε να φθάσετε με λεωφορείο ΚΤΕΛ στον σταθμό Ισθμού, 1χλμ. από το Συνεδριακό Κέντρο. Επίσης μπορείτε να ταξιδέψετε με τον προαστιακό, Στάση Κόρινθος. Συχνότητα δρομολογίων κάθε μια ώρα.

(<http://www.trainose.gr/proorismoi/proastiakos-athinon/> / Τηλ. 1110)

The Alexandreio Conference Center is located on the Avenue from Isthmos / Corinth Canal to Loutraki, 500 meters from Isthmos / Corinth Canal.

To get from Athens to the Conference Centre you can travel by bus to Loutraki from the Kifissos Regional Bus Station (KTEL Bus Station: tel 14505 & 2108225148). Alternatively, you can arrive by bus to Isthmos/Canal Bus station, 1km from the Conference Centre. You can also travel to Corinth by suburban train (PROASTIAKOS). Frequency every hour.

(<http://www.trainose.gr/proorismoi/proastiakos-athinon/> / Tel. 1110)